

Tóm lược Quyền Cầm Giữ Hàng Hóa

Khi tiền thuê tàu/cước vận chuyển chưa được người thuê tàu thanh toán cho chủ tàu, chủ tàu có thể cầm giữ hàng hóa vận chuyển, tức là không giao hàng hóa vận chuyển cho người nhận, chờ thanh toán khoản tiền thuê tàu/cước vận chuyển chưa thanh toán.

Khi nào chủ tàu có thể thực thi quyền cầm giữ?

Theo luật pháp của Anh, cần phải có quyền cầm giữ theo hợp đồng.

Chủ tàu chỉ có thể cầm giữ hàng hóa của người thuê tàu nếu hợp đồng thuê tàu giữa chủ tàu và người thuê tàu có một điều khoản cầm giữ, ví dụ như điều khoản 18 của mẫu NYPE.

Để chủ tàu thực hiện được quyền cầm giữ hàng hóa không thuộc về người thuê tàu, tức là người cầm vận đơn bên thứ ba, điều khoản cầm giữ của hợp đồng thuê tàu phải hợp nhất với (nêu rõ hoặc tham chiếu) vận đơn. Nếu không thì việc thực thi quyền cầm giữ có thể là đúng luật đối với những người thuê tàu theo hợp đồng thuê tàu nhưng có thể là trái pháp luật đối với người nhận hàng theo vận đơn. Các thuật ngữ hợp nhất trong vận đơn, ví dụ như mẫu vận đơn Congenbill, “tất cả các điều khoản và điều kiện, đặc quyền và miễn trừ của hợp đồng thuê tàu” sẽ chỉ bao gồm điều khoản cầm giữ đối với thuê tàu định hạn nếu vận đơn đề cập các điều khoản của hợp đồng thuê tàu định hạn là một phần của vận đơn. Tuy nhiên, nếu vận đơn không đề cập hợp đồng thuê tàu định hạn, giả định thông thường là các điều khoản của hợp đồng thuê tàu chuyển cuối mà vận đơn đang được thực thi sẽ là một phần của vận đơn chứ không phải là các điều khoản của hợp đồng thuê tàu định hạn chính.

Khi các chủ tàu danh nghĩa bị những người thuê tàu nợ tiền thuê tàu/cước chuyên chở, nhưng vận đơn được phát hành bởi chủ tàu chính tức là các chủ tàu danh nghĩa chỉ là người vận chuyển theo hợp đồng, không thể thực thi việc cầm giữ hàng hóa theo vận đơn, bởi vì họ không phải là một bên của hợp đồng vận đơn. Vẫn còn chưa rõ ràng liệu các chủ

tàu danh nghĩa có thể ra lệnh cho các chủ tàu chính thực thi quyền cầm giữ trong những tình huống này không.

Quyền cầm giữ có thể được thực thi ở đâu và như thế nào?

Thông thường, quyền cầm giữ cần phải được thực thi khi tàu đã đậu ở cảng dỡ hàng hoặc đang neo bên ngoài cảng, hoặc ở trên bờ nếu hàng hóa có thể được dỡ và lưu giữ trong kho dưới sự kiểm soát của chủ tàu (mặc dù chi phí lưu giữ sẽ được tính cho chủ tàu trừ khi có một điều khoản hợp đồng thuê tàu chuyển quy định đối với việc bồi hoàn chi phí). Khi hàng hóa được giao cho người nhận (tức là không còn nằm trong sự kiểm soát của chủ tàu nữa), quyền cầm giữ bị mất.

Chủ tàu thường không thể thực thi quyền này bằng cách dừng tàu trên đường đến cảng dỡ hàng, ví dụ khi nhận nhiên liệu. Tuy nhiên, có thể có những tình huống đặc biệt trong đó (nếu có thể chứng minh rằng tại cảng dỡ hàng không thể thực thi quyền cầm giữ và bất kỳ hành trình tiếp theo sẽ dẫn đến việc bị mất quyền sở hữu/ cầm giữ hàng hóa sau khi đến cảng) có thể thực thi quyền cầm giữ sớm hơn trước khi đến cảng dỡ hàng.

Ngay cả khi có quyền cầm giữ theo luật pháp của Anh, quyền cầm giữ đó phải có khả năng – về mặt pháp lý và thông lệ - trong phạm vi quyền tài phán của khu vực, ví dụ nơi dỡ hàng. Quyền cầm giữ theo hợp đồng rất cần được công nhận và thi hành theo luật sở tại (ví dụ dựa vào lệnh tòa án). Quyền tài phán của nhiều quốc gia, ví dụ như Trung Quốc, không công nhận quyền cầm giữ hàng hóa, trừ khi nó được sở hữu bởi người mắc nợ, và do đó nếu hàng hóa không được sở hữu bởi người thuê tàu, các chủ tàu không thể thực thi quyền cầm giữ hàng hóa.

Nếu chủ tàu thực thi quyền cầm giữ trái pháp luật địa phương, chủ tàu có thể bị kiện về những tổn thất do chậm trễ và tổn thất lợi nhuận/bắt giữ tàu từ người nắm giữ vận đơn.

Một khi quyền cầm giữ hàng hóa được thực thi, chủ tàu vẫn phải chịu trách nhiệm về hàng hóa với tư cách là người

được ủy thác. Nếu khoản tiền thuê tàu/cước vận chuyển vẫn không được người thuê tàu thanh toán, chủ tàu có thể muốn bán hàng hóa để bù đắp khoản tiền thuê/chuyên chở từ các khoản thu bán hàng. Trừ khi được quy định rõ, điều khoản cầm giữ sẽ không cho chủ tàu quyền tự động bán hàng. Ngay cả khi có quy định rõ ràng trong điều khoản cầm giữ, có thể vẫn cần hoặc nên nhận được lệnh từ tòa án địa phương. Luôn phải tham vấn về luật địa phương trước khi thực thi quyền cầm giữ đối với hàng hóa.

Quyền cầm giữ thực thi đối với những khoản nợ nào?

Khi đã xác định rằng chủ tàu có quyền cầm giữ hàng hóa theo hợp đồng, chủ tàu phải chỉ ra tổng số tiền nợ thực tế đến hạn và chưa thanh toán tại thời điểm thực thi quyền cầm giữ và yêu cầu bồi thường đó được đề cập trong điều khoản quyền cầm giữ. Ví dụ, nếu thiếu bất kỳ nội dung cụ thể nào, một quyền cầm giữ đối với việc không thanh toán cước vận chuyển sẽ không bao gồm yêu cầu bồi thường do giữ tàu quá hạn giao kèo hoặc bất kỳ khoản tiền nào cần phải trả theo hợp đồng thuê tàu, không phải là cước vận chuyển. (tuy nhiên hãy xem Điều 8 của hợp đồng thuê tàu Gencon 1994, đã được dự thảo rộng rãi và mở rộng quyền cầm giữ cho nhiều loại yêu cầu bồi thường: “chủ tàu sẽ có quyền cầm giữ đối với hàng hóa và đối với tất cả cước vận chuyển cho thuê lại, giữ tàu quá hạn giao kèo, yêu cầu bồi thường đối với các tổn thất và đối với tất cả các khoản tiền khác cần phải thanh trả theo hợp đồng thuê tàu này, kể cả các chi phí thuê đòi các khoản này”).

Thời gian tổn thất sẽ được tính vào tài khoản của người thuê tàu?

Phụ thuộc vào các điều khoản trong hợp đồng thuê tàu định hạn, tàu cần ở trạng thái đang cho thuê trong khi chủ tàu thực thi quyền cầm giữ theo hợp đồng của mình. Tương tự, đối với hợp đồng thuê tàu theo chuyến, thời gian làm hàng, giữ tàu quá hạn giao kèo, giam giữ tàu cần được tính vào tài khoản của người thuê tàu.

Tuy nhiên, chủ tàu phải hành động hợp lý và ví dụ, nếu một giải pháp thực tế và chi phí hiệu quả hơn sẵn có nhưng không được thực thi (xếp vào kho thay vì từ chối dỡ hàng) thì khi đó thời gian có thể được trì hoãn.

Bài này được viết bởi Julien Rabeux thuộc Văn phòng Hồng Kông của Hội với sự giúp đỡ của Holman Fenwick Willan (London).

Lưu ý đây chỉ là hướng dẫn chung không phải là tư vấn pháp lý để dựa vào. Nếu Hội viên yêu cầu tư vấn cụ thể xin vui lòng liên hệ với Hội.